

Tečkovaná krása, která se umí smát

Dalmatin

Dalmatini jsou obecně pokládáni za temperamentní, veselé a snadno vychovatelné rodinné psy. Protože mají vysloveně silnou potřebu pohybu a v životě potřebují činnost, nejvhodnější je pro ně sportovně založená domácnost, ve které se stále něco děje.

Tečkovaná krása, která se umí smát

Tečkovaná krása, která se umí smát

Pro dalmatina je velmi důležitý každodenní úzký kontakt s rodinou. Dalmatin potřebuje být integrován do rodiny a nikdy by neměl zůstat příliš dlouho sám. Původ tohoto atraktivního plemene je mimochodem zahalen temnotou: sice víme, že dalmatin se ve viktoriánské době stal velmi módním plemenem; tito psi často provázeli kočáry a žili ve stájích spolu s koňmi, ale přes to je dodnes nejasné, jak se vlastně dostali do Chorvatska.

Dobové obrazy a malby ze 14. a 15. století sice vypovídají o tom, že bílí psi s černými tečkami existovali již ve středověku a na počátku renesance, ale většinou se označovali jako braky. A už vůbec není jisté, zda jsou to skuteční předci dalmatinů.

ČILÝ JAKO RYBIČKA

I přesto, že je naprosto nekomplikovaný, a přes jeho přátelskou povahu - dalmatin rozhodně není psem pro každého. Pokud si člověk raději udělá trochu pohodlí na pohovce, než aby brouzdal za každého počasí venku a věnoval se sportovní činnosti, měl by se raději poohlédnout po jiném psovi a na tohoto tečkovaného temperamentního krasavce by měl raději zapomenout.

Dalmatini jsou sebevědomí psi s vynikajícím sociálním chováním, kteří dovedou ocenit sportovní rodinu. Dalmatin je živý pes, je podnikavým kamarádem pro hry dětí, má neustále chuť pouštět se do něčeho nového, je věrným průvodcem turistů, běžců i na vyjíždkách na koni a je také dobrým hlídačem domu i bytu. Není divu, že se tito černě nebo hnědě tečkovaní psi prosazují také při turnajovém sportu nebo na parkúru agility. Některé dalmatiny lze dokonce využívat v obraně. Jiní se skvěle osvědčili jako zdravotničtí a záchranářští psi a podávají v těchto oborech pozoruhodné výkony.

Dalmatin rozhodně není psem pro každého

KLIDNÝ A VYROVNANÝ

I když aktivita a rozmanitost znamenají pro dalmatina mnoho, dokážou tito všestranní partneři pro volný čas vyzářovat skutečně hluboký klid a vyrovnanost. Nervozita by měla být dalmatinům zcela cizí, a proto jsou to vysloveně příjemní psi, kteří se nikomu nevnučují. Pokud budeme o svého tečkovaného člena rodiny pečovat správně a zajistíme mu dostatek činnosti, nebude mít nejmenší důvod, aby se u něj rozvinulo nervózní chování.

PÉČE

O dalmatinech se říká, že mimořádně milují děti. To je jedna z jejich předností - a kromě toho jsou, jako všechna krátkosrstá plemena, nenáročná na péči, což může být kladem především v hodně zaměstnané domácnosti s dětmi. K péči o krátkou srst psa, aby se nádherně leskla, stačí kartáč a zvláštní gumová rukavice. Koupel se speciálním šamponem pro psy je na programu nanejvýš tehdy, když se štěkající člen rodiny vyválí z nadměry rozpustilosti v něčem zvláště nechutném, a následkem toho se jeho přítomnost stává pro jeho okolí nesnesitelnou. Pokud si na podzimní vycházce zablatí tlapky, jednoduše mu je opláchnete v kbelík s vodou a otřeme ručníkem, který máme vždy připravený po ruce, a hned je náš miláček pes připraven vstoupit znovu do společnosti. Skutečnost, že dalmatini jsou od přírody velmi čistotní, jistě potěší nejen domácí paní.

DALMATINI SE DOKÁŽOU SMÁT

Rozpustilý, veselý dalmatin je roztomilý na pohled, svoji radost dokáže vyjádřit uchvatným „úsměvem“. Vytáhne pysky nahoru, ukáže zuby, funí, prská a kýchá s přivřenými očima a vrtí ocasem tak, že se skoro neudrží na nohou. A naopak - každého člena rodiny dokáže utěšit, ať je člověk sebesmutnější.

Chcete-li vidět dalmatina „smát se“ co nejčastěji, měli byste mu připravit příjemný psí život. K tomu patří bezpodmínečná a dokonalá integrace do lidské rodiny. V kotci by utrpěla jemná duše tohoto psa a psychicky i fyzicky by zakrňel. Měli bychom si také být vědomi toho, že láskyplné zacházení se psem a výběh jen po zahradě mu určitě nestačí, protože nedovedou uspokojit jeho velkou potřebu pohybu, jež pro toto plemeno charakteristická. Pro dalmatiny je každodenní potřebou dostatečné fyzické i duševní vyčerpání.

PŮVOD

Dalmatini patří prý k nejstarším známým plemenům psů a jejich vzhled se dodnes údajně téměř nezměnil. Podobně jako u řady dalších plemen psů nejsou ani u dalmatinů kynologové schopni dohodnout se, odkud že tato tečkovaná krása vlastně pochází. Nikdo zřejmě nebude zpochybňovat, že toto plemeno pochází ze středomořské oblasti a zde z oblasti Dalmácie, která leží v dnešním Chorvat-

Standard krátce

ČÍSLO STANDARDU FCI:

153, FCI skupina 6

ZEMĚ PŮVODU: Dalmácie, Chorvatská republika

CELKOVÝ VZHLED: Pes dobrých proporcí, výrazně tečkovaný, silný, svalnatý a živý.

POUŽITÍ: Společenský a rodinný pes; je vhodný k výcviku pro různé účely.

PROPORCE: Délka trupu v poměru ke kohoutkové výšce mírně přesahuje poměr 10 : 9.

HLAVA: Poměrně dlouhá

KRK: Přiměřeně dlouhý a krásně klenutý

POVAHA: Příjemná, přátelská, není plachý ani zdrženlivý, není nervózní ani agresivní.

BARVY: Bílá základní barva s černými nebo hnědými tečkami.

PRŮMĚRNÝ VĚK: 12 až 14 let

Ve viktoriánských dobách byli dalmatini často vidět jako průvodci kočárů

sku. Tomuto původu dalmatin také jednoznačně vděčí za své jméno. Odtud se psi pravděpodobně s námořníky z města Ragusa (dnešní Dubrovník) dostali až do Indie. Důstojníci Východoindické společnosti našli v těchto psech zalíbení a při návratu do Anglie si je s sebou vzali do své vlasti. V Anglii si lidé cenili těchto atraktivních psů s elegantním pohybem a tam se také z dalmatinů stali průvodci koní a kočárů. Pravděpodobně proto se i dnes těší dalmatin velké oblibě právě v jezdeckých kruzích.

KOČÁROVÝ PES

V roce 1940 zahájila Harvardská univerzita dokonce výzkum dalmatinů jako kočárových psů. Vědci hledali odpověď na to, zda mají dalmatini skutečně vrozený vztah ke koním. Podle Råbera vyzněly zajímavé výsledky zmíněného výzkumu takto:

- Psi trénovaní v běhu za kočárem mají různé zvyky, pokud jde o udržování vzdálenosti od koně.
- Zdá se, že tato individuální vzdálenost závisí přinejmenším zčásti na vrozených vlastnostech psa.

- Je možné, že špatné následování kočáru je příznakem všeobecné povahové nedostatečnosti (strachu). Standard dalmatina by měl takové nedostatky v povaze označit za vážnou vadu a diskvalifikovat z chovu psy s takovýmto nežádoucím chováním.

MOŽNÁ PŘECE JEN ITAL?

Strebel, známý kynolog 20. století, byl přesvědčen o tom, že dalmatin je původem italské plemeno.

Svůj předpoklad založil na jednom obraze z 18. století, na kterém italský malíř Francesco Castiglione vypodobnil dva údajně typické dalmatiny.

„Jeho teorie se opírá o italského přírodovědce Aldrovandioho, který popisuje bílého a jako rys tečkovaného bíločerného stavěče, který měl být údajně rozšířen a známý po celé Itálii,“ tvrdí německý kynolog Hans Råber, který se ovšem tomuto tvrzení usmívá, protože Aldrovandim zobrazení psi se dalmati-

Dalmatini obecně nejsou agresivní, ale jsou ostražití

Dalmatini jsou i temperamentní a veselými kamarády dětí

Tečkovaná krása, která se umí smát

Dalmatiny zdobí černé nebo hnědé tečky. Je obtížné rozhodnout, která varianta je krásnější.

nům nepodobají ani vzdáleně. Přesto ve španělské kapli Santa Maria Novella ve Florencii spatřujeme obraz ze 14. století, na kterém jsou tečkovaní lovečtí psi. Podle tohoto obrazu tedy údajně znali v Itálii psy typu dalmatina nejméně od středověku.

ZVLÁŠTNOST ZBARVENÍ

Typická pro toto plemeno je tečkovaná kresba. „Žádoucím zbarvením jsou hnědé nebo černé kulaté tečky o velikosti půlfranku až do velikosti pětifrankové mince, rozptýlené stejnoměrně na celém těle na čistě bílém podkladu,“ popisuje dalmatina Räber. Hlavu a běhy zdobí podle jeho zkušeností menší tečky než trup, přičemž „stříkance“ - malé barevné cho-

máčky chlupů, jež jsou prokvetlé bílou - jsou nežádoucí. Ideální dalmatin má pokud možno jasně ohraničené skvrny, zřetelně oddělené od bílé základní barvy. Räber poukazuje také na to, že černě tečkovaní psi s černou nosní houbou nesmějí vykazovat žádné hnědé tečky - dalmatini tedy nesmějí být trojbarevní (pálání). V chovu jsou rovněž zakázáni psi s citronově zbarvenými tečkami, takoví jedinci se z chovu vylučují. Podobně puntičkářští jsou lidé, pokud jde o rozložení barev.

První standard, který sepsal již v roce 1882 Vero Shaw - a který se mimochodem liší od prvního oficiálního standardu z roku 1890 - byl však vyloženě kreativní: Jako povolenou barevnou variantu

uváděl také tmavě modrou (zředění černé barvy) a toleroval tříslově zbarvené tečky na hlavě a nohou jinak černě tečkovaných psů (pálání).

„Nevěřím, že by měl vadný pes vyhrát nad svým konkurentem jen proto, že má krásnější kresbu srsti, zatímco jeho soupeř má sice méně krásnou kresbu, ale jinak je naprosto dokonalý,“ prohlásil údajně Vero Shaw.

PO STOPÁCH TEČEK

Mimochodem - nápadným tečkováním se nevyznačují jen dalmatini. Podobnou kresbu pozorujeme na jiných loveckých plemenech psů - tečkovaní jsou například pointří nebo starodánský ohař, i když rozložení skvrn se u těchto plemen liší. „Tečkovaní známe také z chovu králíků, ba dokonce se s ním setkáváme i u slepic (hamburská tečkovaná) či koní (apaloosa). Nexistuje pravděpodobně žádná souvislost se skvrnitým vzorem na srsti dog. Stejně málo má toto tečkování společného s takzvaným merle faktorem u dunkera nebo u kolie,“ předpokládá Hans Räber.

Vychází z toho, že tečkování na srsti je výsledkem dědičnosti ovlivňované více faktory a že se na něm tedy podílí více genů. Upevnění stálého vzoru je tedy prakticky nemožné.

PŘI KOUPI MĚJTE OČI DOKORÁN OTEVŘENÉ!

Půvabný zevnějšek dalmatinů se už dávno postaral o to, že se tímto plemenem rádi chlubí prominenti, politikové vsázejí na jejich tečkování a reklamní agentury s oblibou využívají kouzlo těchto psů ve svých reklamních spotech a kampaních. Tito krásní tečkovaní psi se několikrát projeví i jako hvězdy stříbrného plátna, což však plemeni nijak neprospělo. ■

Původ je nejasný. Víme ale, že již ve starém Egyptě žili psi s tmavými tečkami.

Foto Minerva